



Hof van beroep Brussel
Sectie Marktenhof
Email : marketcourt@just.fgov.be

1. De oprichting en de bevoegdheden:

Bij de wet van 25 december 2016 “*tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie* (art. 51, 56, 59, 60, 64, 75, 77, 107, 111–114, 157, 158, 160–166 Potpourri IV)” werd het Marktenhof opgericht.

Het Marktenhof begon haar activiteiten op 9 januari 2017 ¹.

Het heeft exclusieve bevoegdheid voor het volledige Belgische grondgebied in alle landstalen op basis van volgende bepalingen:

- Wet van 6 juli 2005 betreffende sommige juridische bepalingen inzake elektronische communicatie (Art. 2).
- Wetboek van economisch recht. (Handhaving van het mededingingsrecht, Art. IV.26, 32, 33, 66, 79, 80, 81).
- Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (Afdeling 1).
- Wet van 12 april 1965 *betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen* (Afdeling 1).
- Samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van de omzetting van de Richtlijn 2014/61/EU (Art. 9).
- Wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex (Art. 221/1-221/5).

¹ Na rechtzetting door de wet van 20 februari 2017 tot wijziging van het Wetboek van economisch recht en de wet van 25 december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie, artikel 2 : “In het Wetboek van economisch recht worden de woorden “hof van beroep te Brussel”, “hof van beroep van Brussel” en “hof van beroep” telkens vervangen door het woord “Marktenhof”, behalve in de volgende bepalingen: 1°. artikel IV.37, ingevoegd bij de wet van 3 april 2013; 2°. artikel IV.79, § 4, eerste lid, ingevoegd bij de wet van 3 april 2013; 3°. artikel IV.79, § 4, tweede lid, 6°, ingevoegd bij de wet van 3 april 2013; 4°. de eerste zin van artikel IV.79, § 5, vierde lid, ingevoegd bij de wet van 3 april 2013; 5°. artikel XI.342, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014”

- Wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (Art. 36/21).
- Wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector (Art. 4).
- Wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen (Art. 46).
- Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (Art. 83).
- Wet van 12 mei 2004 tot regeling van een beroepsprocedure in het kader van de bescherming tegen valsemunterij en de handhaving van de kwaliteit van de geldomloop. (Art. 2).
- Wet van 9 juli 2004 houdende diverse bepalingen (Art. 2).
- Tegen de besluiten van de regulator, bedoeld in artikel 1, 6°, van het koninklijk besluit van 27 mei 2004 betreffende de omvorming van BIAC in een naamloze vennootschap van privaatrecht en van de luchthaveninstallaties, genomen met toepassing van hetzelfde besluit, kan beroep met volle rechtsmacht worden ingesteld voor het Marktenhof door diegene die de activiteiten uitoefenen zoals bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 juni 2004 betreffende de toekenning van de exploitatielicentie van de luchthaven Brussel-Nationaal aan de N.V. BIAC.
- Samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017. Verhaal tegen beslissingen van de instantie voor geschillenbeslechting inzake netwerkinfrastructuren ("de IGB").
- Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (art. 108).
- Wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten (art. 6 § 2).

De Dienstbeschikking van het hof van beroep komt deels tegemoet aan een aantal leemten ² van de wetgever die uit het oog verloren om bepaalde exclusieve bevoegdheden naar het Marktenhof over te hevelen.

Op grond van voornoemde Dienstbeschikking worden deze dossiers van exclusieve bevoegdheid toegewezen aan de kamer 19A van het hof van beroep (die tegelijk met haar hoofdaffectatie van Marktenhof – deel uitmaakt van de burgerlijke sectie van het hof).

2. De samenstelling en de plaats van het Marktenhof binnen de rechterlijke orde:

2.1. Aparte sectie

² Voorbeelden: beroepen tegen beslissingen van de CRC (de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector) verhalen tegen beslissingen van de VREG.

Er zijn in het Brusselse hof van beroep “*kamers voor marktzaken*” voorzien. Zij vormen samen de aparte wettelijke sectie “Marktenhof”.

Er is thans één kamer voor marktzaken actief (kamer 19A). Indien nodig kan de tweede kamer voor marktzaken (19B) geactiveerd worden.

Het Marktenhof heeft exclusieve bevoegdheid in beide landstalen Nederlands en Frans ³.

2.2. Samenstelling

De zetel van het Marktenhof bestaat steeds uit drie raadsheren ⁴ omwille van twee redenen: het Marktenhof doet steeds uitspraak in eerste en laatste aanleg en de zaken zijn vaak zeer technisch en hebben meestal een meervoudig karakter ⁵.

Het Marktenhof telt minstens zes raadsheren. Maar het kunnen er ook meer zijn. Ten hoogste zes raadsheren zijn gespecialiseerde raadsheren. Wat betekent dat ze ten minste 15 jaar nuttige beroepservaring hebben waaruit hun gespecialiseerde kennis van het economisch, financieel of marktrecht blijkt. De eventuele andere raadsheren zijn ‘gewone’ raadsheren, zonder dat zij moeten bewijs leveren van die specialisatie. Er moeten evenveel Nederlandstalige als Franstalige raadsheren zijn.

Alle raadsheren die zitting nemen in het Marktenhof moeten minstens *functioneel* tweetalig zijn ⁶.

3. De afwijkende regels van de rechtspleging:

De verschillende wetgevingen die de exclusieve bevoegdheid verlenen aan het Marktenhof stellen dat het Marktenhof oordeelt ‘*zoals in kort geding*’.

³ Er is geen enkele regeling voor Duitstalige dossiers.

⁴ art. 109bis § 2 Ger. W.: “§ 2 : “*Het Marktenhof neemt steeds zitting met drie raadsheren*”

⁵ Memorie van toelichting DOC54 1986/001, artikel 43

⁶ Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (art. 43bis § 3 *in fine* “*De raadsheren in het hof van beroep te Brussel die bij voorrang zitting nemen in het Marktenhof moeten het bewijs leveren van ten minste een functionele kennis van de andere taal dan diegene van hun diploma, overeenkomstig artikel 43quinquies, § 1, derde lid.*”

Verschillende wetgevingen stellen strenge eisen aan de geldigheid van het inleidend verzoekschrift (zoals de beroepstermijn, de gegevens die dienen voor te komen in het verzoekschrift, de mogelijkheden tot tussenkomst,...).

In verschillende wetgevingen krijgt het Marktenhof bevoegdheid om uitspraak doen *met volle rechtsmacht* waarbij het hof zijn beslissing in de plaats kan stellen van de bestreden beslissing.

In tegenstelling tot de Raad van State is de bevoegdheid van het Marktenhof niet beperkt tot de mogelijkheid van een nietigverklaring op grond van schending van substantiële vormvereisten, machtsoverschrijding of machtsafwendings. De wetgever heeft de gronden waarop het Marktenhof de bestreden beslissingen toetst, niet exhaustief omschreven.

In bepaalde gevallen (vb. artikel IV.79 § 2 WER) kan het Marktenhof, op verzoek van de belanghebbende en bij beslissing alvorens recht te doen, *de tenuitvoerlegging van de beslissing* (van het Mededingingscollege) *geheel of gedeeltelijk schorsen* tot op de dag van de uitspraak van het arrest.

De schorsing van de tenuitvoerlegging kan slechts bevolen worden wanneer ernstige middelen worden ingeroepen die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen rechtvaardigen en op voorwaarde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing ernstige gevolgen kan hebben voor de betrokkene.

Dit is een soort kortgeding rechtspleging, waarbij het Marktenhof - op basis van een *prima facie* beoordeling - alvorens over de vordering tot vernietiging recht te doen, tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan overgaan.

Het verhaal (in het Nederlands meestal “beroep” of “hoger beroep”, in het Frans “*un recours*”) is een jurisdictioneel verhaal tegen een economisch-administratieve beslissing ⁷.

Het Marktenhof doet steeds uitspraak ‘in eerste en laatste aanleg’ ⁸.

4. Soft law

⁷ Vermits de Raad van State een residuaire bevoegdheid heeft (artikel 14 § 1 wetten Raad van State “*Indien het geschil niet door de wet aan een ander rechtscollege wordt toegekend, ...*”) is de bevoegdheid van het Marktenhof restrictief uit te leggen.

⁸ De dubbele aanleg is geen algemeen rechtsbeginsel. Het is mede om reden dat er slechts één aanleg is, dat de wetgever – in afwijking van artikel 109bis § 3 Ger. W. – heeft voorgeschreven dat het Marktenhof steeds zetelt met ‘drie raadheren’.

Omwille van tegenstrijdigheden of zelfs lacunes in de verschillende *lex specialis* wetten die het Marktenhof moet toepassen en/of interpreteren in functie van regels van gemeen recht worden sommige arresten van het Marktenhof een bron van *soft law*.

Het bestaan van dergelijke *soft law* gekoppeld aan het feit dat het Marktenhof beschikt over een exclusieve rechtsmacht (voor het gehele Belgische grondgebied) ten aanzien van een breed scala aan economische-, financiële- en mededingingsrechtelijke zaken, volstaat om naleving van de regelgeving te genereren vanwege de overheden en andere partijen die voor het Marktenhof verschijnen.

Dit spontaan naleven van de arresten is gunstig in die zin dat het rechtszekerheid creëert voor particulieren, ondernemingen en overheden.

De meeste arresten zijn gepubliceerd op de website van de betrokken regulator en in de gespecialiseerde rechtstijdschriften en zijn alzo toegankelijk voor de rechtzoekende, diens advocaten.

De bekendmaking van de *soft law* van het Marktenhof leidt de regulatoren bij hun besluitvormingen en strekt ertoe de rechtzoekenden wegwijs te maken.

5. Praktische regelingen:

De inleidingen gebeuren iedere woensdag (NL + FR) om 9.00 uur voor de kamer 19A (zaal 1.32).

Concreet wordt er op de datum van de inleiding door het hof een conclusiekalender bepaald met pleitzitting op korte termijn na de datum van inleiding (de zittingsdatum wordt bepaald in functie van de hoogdringendheid van de zaak).

Meteen na de neerlegging van het verzoekschrift krijgen de procespartijen een mededeling waarbij hen de door het Hof voorgestelde pleitdatum wordt bekendgemaakt zodat zij de conclusiekalender in functie van de pleitdatum kunnen overeenkomen.

Het Marktenhof stelt aan de partijen ook meteen voor om gebruik te maken van de schriftelijke procedure (art. 755 Ger. W.).

Indien er overleg moet volgen over het in staat stellen van de zaak, kan dit geschieden via e-mail of mits video-conference (Webex).

Het Marktenhof zetelt (voor de pleidooien) - in functie van de behoeften - de woensdag om 9.30 uur en om 14.00 uur. Indien nodig worden bijkomende zittingen toegevoegd op andere weekdays teneinde de pleidooien vlot en aansluitend te laten verlopen.

Het Marktenhof dringt aan op de strikte toepassing van artikel 744, 3° Ger. W. dat bepaalt dat de conclusies van de partijen “*de middelen die worden ingeroepen ter ondersteuning van de vordering of het verweer, waarbij in voorkomend geval verschillende middelen genummerd worden en hun voordracht in hoofdorde of in ondergeschikte orde wordt vermeld*”, dienen te vermelden.

Om de raadsheren in het Marktenhof toe te laten de dossiers degelijk voor te bereiden en om een interactief debat op de terechtzitting mogelijk te maken vraagt het Marktenhof (zonder afbreuk te aan de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek):

1. indien alsnog een minnelijke regeling bereikt wordt, dit onmiddellijk mee te delen aan de griffie ten einde de voorziene pleittijd opnieuw vrij te geven;
2. een syntheseconclusie bevattende alle middelen en een correcte inventaris in *word.format* te mailen een week voor de zitting naar het e-mail adres: marketcourt@just.fgov.be
3. een dossier onder digitale vorm te verzenden naar hetzelfde adres of 3 identieke USB-sticks een week voor de zitting neer te leggen ter griffie ter attentie van het Marktenhof;
4. op de pleitzitting een uiteenzetting te geven bij voorkeur aan de hand van een PowerPoint presentatie. Ook deze presentatie wordt desgevallend meegedeeld uiterlijk op de dag van de pleitzitting via hogervermeld mailadres.

Het Marktenhof werkt *de facto* via digitale weg.

Het Marktenhof doet alle inspanningen om tijdig een gemotiveerd arrest uit te spreken. Na uitspraak krijgt (de advocaat van) elke partij uiterlijk een dag nadien een kopie van het arrest onder *pdf*-format via e-mail.

Om de voortgang van de behandeling van de zaken niet te storen (bepalen van een conclusiekalender en pleitzitting en desgevallend dringende en voorlopige maatregelen) houdt het Marktenhof tijdens het gerechtelijk verlof een inleidingszitting om de twee weken.

Dringende zaken kunnen ook tijdens het gerechtelijk verlof gepleit worden.

6. Cijfermatig overzicht van de werking van het Marktenhof:

Kalenderjaar 2017: 29 zaken werden behandeld door het Marktenhof (het eerste werkingsjaar werden er reeds eerder ingeleide dossiers overgeheveld voor behandeling naar het Marktenhof).

De verdeling is als volgt:

- 6 BIPT (5 FR en 1 NL);
- 2 BMA (NL);
- 2 CREG (FR);
- 19 CRC (5 NL en 14 FR)

Kalenderjaar 2018: 22 nieuwe zaken werden behandeld door het Marktenhof.

De verdeling is als volgt:

- 1 FSMA (NL)
- 3 BIPT (1 NL en 2 FR)
- 4 BMA (1 NL en 3 FR)
- 2 CREG (FR)
- 9 CRC (3 NL en 6 FR)
- 3 Service de rég. du transport ferro. et de l'exploit. de l'Aéroport BN (1 NL en 2 FR).

Kalenderjaar 2019: 28 nieuwe zaken werden behandeld door het Marktenhof.

De verdeling is als volgt:

- 2 FSMA (FR)
- 8 BIPT (NL en FR)
- 6 BMA (NL en FR)
- 1 CREG (FR)
- 4 CWAP (FR)
- 5 GBA (NL en FR)
- 1 Spoorwegen (NL) + 1 droit des sociétés (NL)

7. Internationale samenwerking:

De leden van het Marktenhof nemen deel aan allerlei internationale opleidingen en activiteiten zoals onder meer die van “*The Association of European Competition Law Judges*”⁹ zijnde een groep van rechters die bedreven zijn in concurrentierecht op nationaal en Europees vlak. De vaste leden van de zetel van het Marktenhof zijn lid van AECLJ en zijn spreker op talrijke nationale en internationale conferenties.

De vaste leden van de zetel van het Marktenhof nemen regelmatig deel (als spreker of als deelnemer) aan diverse nationale en internationale congressen in samenwerking met het IGO, EJTN, ERA, EUI, FRICoRe,

⁹ In samenwerking en onder auspiciën van de Europese Commissie.

Het Marktenhof is het nationaal aanspreekpunt voor Europees mededingingsrecht.

Het Marktenhof werkt nauw samen met de Europese Commissie op het vlak van concurrentierecht en het recht van de regulatoren.

De samenwerking gaat verder dan geïnstitutionaliseerde contacten en leidt tot een wisselwerking van 'goede praktijken'.